

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Základní škola Karla Klíče, Hostinné, okres Trutnov

Adresa: Revoluční 130, 543 71 Hostinné

Identifikátor školy: 600 101 908

Termín konání orientační inspekce: 21. - 24. květen 2001

Čj.	093 218/01-5073
Signatura	oi5cu109

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Karla Klíče v Hostinném je úplnou základní školou, kterou v době konání orientační inspekce navštěvovalo celkem 635 žáků prvního až devátého ročníku, z nichž přibližně třetina dojíždí z okolních obcí. Škola je od roku 1998 příspěvkovou organizací, jejím zřizovatelem je Město Hostinné. Sdružuje školní družinu, do jejichž tří oddělení je zapsáno 75 žáků. Celkem 25 tříd je rozmístěno ve třech budovách, školní družina je ve čtvrté, samostatné budově. V budově A jsou umístěny třídy čtvrtého až šestého ročníku, v budově B třídy prvního až třetího ročníku a v budově C jsou třídy sedmého až devátého ročníku. Toto rozdělení klade zvýšené nároky na řídicí práci vedení školy.

Výuka žáků všech ročníků je uskutečňována podle vzdělávacího programu Základní škola, který schválilo MŠMT ČR pod č.j. 16 847/96-2 dne 30. 4. 1996, včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR pod č.j. 25 018/98-22 ze dne 25. 8. 1998 s platností od 1. 9. 1998.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Předměty na prvním stupni

V průběhu orientační inspekce byla sledována práce ve všech třídách prvního stupně. Hospitace byly uskutečněny v předmětech český a anglický jazyk, matematika, prvouka a vlastivěda.

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídá učebnímu plánu, členění učiva v jednotlivých ročnících je v souladu s učebními osnovami. Učebnímu plánu odpovídá i proporcionalita jednotlivých složek českého jazyka. Je dodržena kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky. Nedochozí k obsahové duplicitě tematických celků. Byly předloženy kvalitně zpracované tematické plány pro všechny vyučované předměty. Plány jsou jednotné, učivo je rozpracováno do jednotlivých měsíců školního roku. Plánování vychází ze vzdělávacího programu a je upravováno podle dostupných učebnic.

Většina vyučujících přistupuje k přípravě na vyučování zodpovědně a jejich hodiny měly promyšlenou strukturu. Při vyučování používali předem připravené pomůcky, doplňující literaturu, tabule byla vždy vzorně připravená, zejména ve třídách 1. až 3. ročníku. Ve sledovaných hodinách nebyla využita didaktická technika. Pouze v jedné hodině prvouky využila učitelka radiomagnetofon s nahrávkou, která obohatila výuku právě probíraného tematického celku.

Výuka v patnácti třídách prvního stupně je až na dvě výjimky zabezpečena učitelkami, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Ve čtvrtém a pátém ročníku vyučují učitelky, které jsou z hlediska výuky bez odborné a pedagogické způsobilosti pro první stupeň základní školy. Tato skutečnost je v rozporu s § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, § 51 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a § 1, § 2 odst. 1, 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Reedukační péče je zajištěna proškolenými odbornými asistentkami, které mají zpracované individuální plány pro výuku nápravy specifických vývojových poruch učení.

Prostorové a materiální podmínky výuky jsou postačující. Výuka v prvním až třetím ročníku probíhá v samostatné budově. Třídy jsou velké, světlé, vybavené dostatečným množstvím

nábytku. Některé žákovské stolky a židle jsou staršího data výroby, v některých učebnách je nábytek nový s možností polohování. Jedna vyučující využívala ve třídě netradiční uspořádání lavic při výuce. Třídy čtvrtého a pátého ročníku jsou umístěny v hlavní budově v nejvyšším patře, které vzniklo půdní vestavbou. Žáci zde nemají téměř žádný prostor pro relaxaci, třídy jsou zcela zaplněny žákovským nábytkem, který je nový. Úložný prostor pro pomůcky a potřeby žáků je pouze podél boční stěny třídy. Téměř všechny třídy se vyznačují estetickou a funkční výzdobou. Především v prvních až třetích třídách a dále při výuce anglického jazyka a vlastivědy využívaly učitelky množství doplňující literatury, vlastních pomůcek a obrazového materiálu, přírodnin a atlasů zvířat. Interiér chodeb působí esteticky, na výzdobě se podílejí především žáci svými pracemi.

Ve sledovaných hodinách byla struktura a stanovené cíle přiměřené věku žáků. Organizační pokyny byly většinou jasné a srozumitelné. V části hodin docházelo ke střídání činností, některé hodiny se však vyznačovaly stereotypností, práce žáků spočívala pouze v plnění cvičení z učebnice a úkolů z namnožených listů, které však obsahově příliš nesouvisely s probíraným tématem. Hodiny sledované v prvním až čtvrtém ročníku vynikaly pestrostí metod, forem a častým zařazováním relaxačních chvil, soutěží a problémových úloh. Při výuce byl důsledně využíván názor, spojení teorie s praktickým využitím, byly vytvářeny předpoklady pro schopnost aplikovat učivo. Vyučující uplatňovaly skupinové vyučování a párovou práci. Vyučovací čas byl efektivně využit především v hodinách nižších ročníků, dále v hodině anglického a českého jazyka ve čtvrtém ročníku. Ve většině hodin byly zaznamenány mezipředmětové vztahy. Všechny vyučující důsledně přihlížely k individuálním dispozicím jednotlivců, žáci se specifickými vývojovými poruchami učení byli pozitivně motivováni, při psaní diktátů plnili jiný zadaný úkol, byli vždy zapojováni do vhodných společných cvičení. Především ve třídách prvního až třetího ročníku bylo využíváno i jiných zdrojů informací. Žáci samostatně zpracovávali referáty, které prezentovali před spolužáky se zaujetím a nadšením pro možnost sdělovat nové informace.

V některých sledovaných hodinách byli žáci seznamováni s výchovně vzdělávacím cílem, byla využívána úvodní a cílená motivace. Práce žáků byla v závěru hodnocena, bylo prováděno shrnutí učiva. Oceňována byla i snaha výukově slabších žáků i každé zlepšení jejich výkonu. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Motivace v hodinách vycházela ze znalostí a zkušeností žáků. Učitelky poskytovaly žákům dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru a sdělení svých zkušeností a poznatků. Opakovaná látka vždy navazovala na probrané a procvičené učivo. V úvodu i závěru sledovaných hodin se učitelky přesvědčovaly o pochopení učiva. Žáci jsou vedeni k sebehodnocení, ocenění výkonu známkou bylo vždy objektivní a zdůvodněné. Především v prvním až třetím ročníku využívají vyučující k motivaci netradiční formy (početní král, královna, závody lodí, množství nálepek, razítek). Ne všechny sešity jsou pravidelně kontrolovány a opravovány. Úroveň písemného projevu a návyků žáků je značně rozdílná. Rovněž frekvence hodnocení známkou v žákovských knížkách není stejná, občas se objevují známky bez podpisu vyučujícího a konkretizace klasifikovaného učiva.

Komunikace při výuce byla založena na vzájemné důvěře, žáci dostávali v průběhu vyučování dostatečný prostor pro rozvoj komunikativních dovedností. Již od prvního ročníku učitelky důsledně dbají na akceptování dohodnutých pravidel komunikace. Žáci jsou k sobě tolerantní, zřejmá je snaha o vzájemnou pomoc. Verbální i neverbální projev všech učitelek podporuje kladný vztah žáků ke škole. Nevhodné způsoby vyjadřování některých žáků jsou učitelkami usměrňovány, jsou voleny takové formy, které umožňují vzájemnou komunikaci. Žáci nejsou při výuce stresováni, učitelkám plně důvěřují a reagují zcela přirozeně a spontánně.

Celková kvalita výuky sledované skupiny předmětů na prvním stupni základní školy je s přihlédnutím k převažujícím pozitivům ve výuce v prvním až čtvrtém ročníku i přes zjištěné nedostatky ve výuce v pátých ročnících hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

V učebním plánu školy je matematika dotována ve všech ročnících druhého stupně čtyřmi hodinami týdně, v šestém ročníku je jedna ze čtyř hodin vyučována ve dvou jednotkách v dělené třídě. V osmém a devátém ročníku je zařazen v jednohodinové týdenní dotaci volitelný předmět cvičení z matematiky.

Kontrolou tematických plánů vyučujících a zápisů v třídních knihách při hospitacích byl zjištěn soulad s učebními osnovami a kontinuita učiva v jednotlivých ročnících.

V letošním školním roce jsou personální podmínky výuky předmětu velmi příznivé. Všechny vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Pro výuku jsou využívány jednotlivé kmenové třídy, prostorové možnosti školy neumožňují zřídit odbornou učebnu. Třídy sedmého až devátého ročníku, umístěné v hlavní budově, jsou vybavené dostatečným množstvím potřebných pomůcek. Výukové prostory umožňují dodržovat zásady psychohygieny. Třídy pro šestý ročník jsou v novější budově školy, jejich vybavení je kvalitní, působí velmi dobrým estetickým dojmem. Učebnice používané žáky jsou jednotné, učitelé je doplňují dalším příkladovým materiálem a pracovními listy. V odpovídající míře byly používány při výuce modely těles a rovinných obrazců.

Hospitace byly uskutečněny ve všech ročnících, u všech pěti vyučujících. Struktura většiny navštívených hodin byla přehledná, výukové cíle byly dodržovány. Drobné rozdíly byly v kvalitě a množství použitých forem a metod práce. Vyučující většinou střídaly formy práce v kratších celcích, metody byly adekvátní právě probíranému učivu. Na velmi dobré úrovni byla návaznost učiva, zřetelná byla snaha vyučujících o důkladné procvičení učiva a vytváření systému ve vědomostech žáků. Dostatečný prostor byl věnován samostatné práci s individuálním přístupem vyučujících k žákům, vyžadujících jejich pomoc. Nové učivo bylo předkládáno odborně a věcně správně, většinou za aktivní spoluúčasti žáků. Vyučovací čas byl využit efektivně, menší pozornost byla věnována psychohygienickým požadavkům a potřebné relaxaci.

Vstupní motivace byla zařazena pouze v některých hodinách, průběžnou motivaci využívaly všechny vyučující, ale v různé kvalitě a s rozdílným výsledkem. Závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků v průběhu hodiny bylo pozorováno jen ve dvou případech.

Vzájemná komunikace byla v drtivé většině sledovaných hodin na velmi dobré úrovni, žáci dodržovali domluvená pravidla. Většina vyučujících dbala na rozvíjení slovního projevu žáků a přesnost formulací. Grafický projev žáků je na dobré úrovni, kvalita jejich slovního vyjadřování trpí stručností a nedostatečnou slovní zásobou. Atmosféra všech hodin byla pracovní, žáci byli aktivní a ukázněni.

Kvalita výuky matematiky je celkově velmi dobrá.

Český jazyk

Časová dotace předmětu odpovídá vzdělávacímu programu, obsah učiva je v souladu s učebními dokumenty. Tematické plány mají zpracovány všichni vyučující. Nesoulad zápisů v třídních knihách s předloženými tematickými plány byl zaznamenán u jednoho vyučujícího. Jednotlivé složky předmětu jsou většinou pravidelně střídány. Plán vyučovacích hodin byl vyučujícími promyšlen, málo však byly strukturovány učební činnosti žáků, které byly v některých hodinách příliš jednotvárné (poslech, zápis).

Z učebních pomůcek byly použity nakopírované texty, kartičky s větami a úkoly i obrazový materiál. Žáci pracují v hodinách s moderními učebnicemi, učitelé mají odborné příručky, Pravidla, fólie pro zpětný projektor, videokazety i výukové programy na počítač (ty jsou používány při práci se žáky s vývojovými poruchami učení). V jedné sledované hodině byl použit zpětný projektor. Žáci i vyučující si vypůjčují knihy ze školní knihovny.

Výuka byla sledována u pěti vyučujících, kteří vyučují na druhém stupni (podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují dvě učitelky, jeden vyučující je bez odborné způsobilosti; dva nesplňují odbornou a pedagogickou způsobilost – jeden z nich druhým rokem studuje obor Jazyková kultura na Univerzitě Hradec Králové). Tento fakt je v rozporu s § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., § 51 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb. a § 1, § 2 odst. 1, 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997Sb.

Sledovány byly hodiny jazykové a literární s klasickou stavbou a frontální výukou. Dialogická metoda byla účinně použita dvěma zkušenými učitelkami, které díky ní procvičovaly se žáky probírané pojmy a zákonitosti, zároveň žáky bezprostředně kontrolovaly a opravovaly. Dobře kladené otázky přiměly k přemýšlení většinu žáků ve třídě. Učitelky se vyjadřovaly srozumitelně, vysvětlovaly odborné termíny, používaly konkrétní příklady, pomáhaly si analogiemi a vizuálním znázorňováním, důsledně kladly otázky při vysvětlování látky a při kontrole jejího pochopení i žákům slabým. V hodinách literatury bylo využito přímého působení literárního díla i komentujícího výkladu. Hodiny ostatních učitelů (bez odborné a pedagogické způsobilosti) byly poznamenány některými nedostatky (převažující výklad, absence aktivizujících metod a forem práce, chybějící jasnost a stručnost předkládaných informací i nejasné formulace zadávaných úkolů, nekonkrétní učební požadavky, nepřístupná strohost ve vystupování a otažitý vztah mezi učitelem a žáky).

Nedostatečná kontrola žákovských školních sešitů byla zjištěna téměř u všech vyučujících (rozdílná formální úroveň sešitů, množství hrubých chyb). Počet jazykových cvičení (převažují pravopisná a kontrolní diktáty) i známek z předmětu je v žákovských knížkách jednotlivých žáků dostatečný. Slohové práce žáků hospitovaných tříd byly předloženy.

Vstupní motivace byla ve všech hodinách provedena jako seznámení s cílem a obsahem hodiny. Zařazena byla i aktualizace učiva a mezipředmětové vztahy. Opakování učiva mělo vždy návaznost na dříve probírané učivo. Samostatnou práci žáků dle možností vyučující individuálně korigovali. Průběžně motivováni byli žáci jen zřídka, hodnocení jejich práce v průběhu i na konci hodin nebylo vždy dostatečné. Ve všech hodinách chybělo závěrečné shrnutí učiva. Žáci jsou vedeni k sebekontrolě, k sebehodnocení vyzývání nebyli.

Pravidla jednání jsou žákům známá a jimi v hodinách respektována. Mezi učiteli a žáky převládají pozitivní vztahy. Atmosféra ve všech hodinách byla příznivá. Vyučující mají kultivovaný projev, chyby v řečovém projevu žáků opravovali, ne však vždy s důsledností vyžadovali od žáků odpovědi celými větami. Mluvní cvičení jsou zařazována jen zřídka, převažují referáty na předem zadané téma.

Celková úroveň výuky českého jazyka je průměrná.

Přírodopis, chemie

V průběhu inspekce byly sledovány hodiny přírodopisu a chemie celkem u čtyř učitelů. Časová dotace obou sledovaných přírodovědných předmětů odpovídá zvolenému učebnímu programu. Úpravy v členění témat a řazení učiva do jednotlivých ročníků nejsou v rozporu s osnovami. Obsahová duplicita nebyla zjištěna, kontinuita výuky byla zajištěna. Standardní výuka přírodovědných předmětů není rozšířena o žádný příbuzný volitelný nebo nepovinný předmět. Stanovené výukové cíle odpovídaly standardu vzdělávání. Všichni učitelé mají vypracovány

funkční a téměř jednotné tematické plány. Zcela výjimečně bylo zaznamenáno zpoždění oproti připravenému a předloženému plánu. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla rozdílné kvality.

Odborná a pedagogická způsobilost všech vyučujících sledovaných předmětů je v souladu s právními předpisy. Jedna z vyučujících je začínající učitelkou, tato skutečnost se na úrovni výuky negativně neprojevila.

Škola má dostatek prostoru k tomu, aby mohla využívat odborné učebny pro výuku obou předmětů. Hodiny přírodopisu v šestých ročnících jsou však učeny v jiné budově, mimo odbornou učebnu. Obě odborné učebny jsou zařízeny velmi jednoduše a zejména učebna přírodopisu je vybavena starým nábytkem. Učební prostředí v obou učebnách je podnětné, estetická úroveň je však poměrně malá. Kabinet chemie je standardně vybaven pomůckami, včetně dostatečného počtu žákovských souprav pro samostatnou činnost žáků. Kabinet pro přírodopis je velmi prostorný a množství pomůcek pro výuku přírodopisu je nadstandardní. Většina pomůcek je však zastaralá a vyhovuje současným nárokům na výuku pouze částečně. Jejich uložení je málo systematické a přehledné. Moderních pomůcek je v kabinetech chemie i přírodopisu málo. Odborné učebny jsou vybaveny didaktickou technikou, její využití však bylo pozorováno v jediné hodině.

Laboratorní práce z chemie i přírodopisu jsou vykonávány, učitelé mají jednotlivé laboratorní práce zapracovány do tematických plánů. Ze všech laboratorních prací jsou prováděny záznamy.

Struktura hodin odpovídala výukovým cílům, ve většině sledovaných hodin byla stavba hodiny promyšlená a logická. Pokyny všech učitelů byly jasné a srozumitelné. Výběr učiva odpovídal věku žáků a jejich znalostem. Ve všech hodinách vyučující sledovali dosažený stupeň vědomostí a navazovali na něj novými poznatky.

Učitelé využívali rozmanité vyučovací metody, upřednostňovali však jednoznačně tradiční vyučovací postupy. Dominantní metodou byl rozhovor učitele se žáky, méně často byla do hodin zařazována jednoduchá a výhradně písemná samostatná práce žáků. Skupinová práce nebyla učiteli do výuky zařazena. Samostatná praktická činnost žáků byla pozorována pouze v hodině laboratorních prací.

Kvalitní bylo využívání učebnic a ve většině hodin přírodopisu rovněž názorných pomůcek. Práce s nimi byla funkční a přínosná. Při výuce bylo uplatňováno spojování teoretické výuky s praxí. Organizace hodin odpovídala psychohygienickým požadavkům. Ve většině hodin žáci měli možnost sdělovat své poznatky a zkušenosti. Vyučovací čas byl efektivně využíván. V malé části pozorovaných hodin nezbyl čas na závěrečné zopakování nového učiva. Všichni učitelé interpretovali učivo věcně správně, výjimečně byly zaregistrovány drobné nepřesnosti.

Úvodní motivace byla do hodin zařazena sporadicky, dostatek prostoru většina učitelů věnovala průběžné motivaci. Žáci byli aktivizováni uváděním zajímavostí, problémů, v jedné hodině přírodopisu i křížovkou, demonstrací přírodnin a herbářových položek. Učivo bylo ve všech hodinách aktualizováno, patrná byla i snaha po využití mezipředmětových vztahů, zvláště kvalitní byly tyto jevy ve výuce přírodopisu v osmé třídě.

Zkoušení a opakování navazovalo na probranou látku. Frekvence známek v žákovských knížkách byla postačující, pozorované hodnocení žáků učiteli bylo objektivní. Ve sledovaných hodinách však bylo ústní zkoušení zařazeno jen zcela výjimečně. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a odpovědnosti. V části hodin někteří učitelé v závěru zhodnotili práci třídy, průběh hodiny a učivo shrnuli. Menší část hodin naopak působila zcela neuzavřeným dojmem.

Žáci dodržovali dohodnutá pravidla jednání, projevy nežádoucího chování nebyly vůbec pozorovány. Komunikace mezi učiteli a žáky byla založena na vzájemné důvěře. Část učitelů dbala na rozvíjení komunikativních schopností žáků, vyjadřovací schopnosti žáků byly většinou standardní, velmi dobré pak v hodině přírodopisu v osmé třídě. Verbální a neverbální

komunikace všech učitelů byla na patřičné úrovni. Vyučujícím se dařilo ve velké většině hodin navozovat příjemnou pracovní atmosféru. Úroveň písemného projevu žáků byla velmi rozdílná. Naprostá většina žáků projevovala pozitivní vztah k výuce i učitelům. Ve všech pozorovaných hodinách přírodopisu a chemie byli žáci pozorní a snažili se o maximální výkon v rámci svých možností.

Úroveň výuky přírodovědných předmětů je celkově velmi dobrá.

Výtvarná výchova

Počet hodin výtvarné výchovy zařazený v učebním plánu školy odpovídá učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu. Dvě hodiny týdně jsou vyučovány v šestém a sedmém ročníku, jedna hodina v osmém a devátém ročníku. Kontrolou tematických plánů vyučujících a zápisů v třídních knihách na školní rok 2000/2001 bylo zjištěno plnění učebních osnov. Některé tematické plány jsou po obsahové stránce velmi jednoduché, výběr námětů málo nápaditý. Kontinuita výuky výtvarné výchovy v jednotlivých ročnících je dodržena.

Nikdo z pedagogických pracovníků školy nemá odbornou způsobilost k výuce výtvarné výchovy na druhém stupni. Dvě učitelky, které předmět vyučují, splňují pouze podmínky pedagogické způsobilosti, další dvě nesplňují podmínky pedagogické ani odborné způsobilosti. Tento fakt je v rozporu s § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., § 51 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., a § 1, § 2 odst. 1, 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997Sb.

Materiální a prostorové podmínky nejsou optimální, ve škole chybí odborná pracovna, hodiny probíhají v kmenových třídách. Pomůcky, potřeby a výtvarný materiál mají žáci většinou vlastní, některé základní potřeby jsou ve sborovně. Menší zásoba spotřebního výtvarného materiálu je uložena ve skladu v podkroví hlavní budovy.

Zásady psychohygieny byly dodržovány, výuka probíhala v dobré pracovní atmosféře, byla naplněna úloha předmětu s výchovným zaměřením.

Hospitované hodiny byly rozdílné v přípravě, volbě námětu a organizaci výuky. Důraz byl položen na motivační úvod, besedu a povzbuzení citové stránky osobnosti. Nenásilnou formou byli žáci seznamováni s naukou o barvách, volba námětu poskytovala všem žákům možnost rozvoje fantazie a uplatnění jejich individuálních schopností a dovedností. Na práci s papírem a prostorové vytváření navázala kresba tohoto vytvořeného objektu. Vše probíhalo za tvořivé činnosti žáků a citlivé korekce vyučující. V dalších hodinách nebyl zařazen motivační úvod, žáci kreslili podle modelů či obrázků. V závěru byly výsledky práce byly pozitivním způsobem a citlivě hodnoceny.

V komunikaci učitelek se žáky byl patrný přátelský vztah. Výsledky práce žáků jsou prezentovány ve třídách a na chodbách. Interiér školy celkově působí vkusně, esteticky a svědčí o zodpovědném přístupu učitelek k výuce výtvarné výchovy ve škole.

Úroveň výuky výtvarné výchovy je celkově hodnocena stupněm velmi dobrý.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky jsou na velmi dobré úrovni. Personální, materiální a psychohygienické podmínky mají velmi dobrou úroveň. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, stejně jako interakce a komunikace, jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Celkově je kvalita vzdělávání ve skupině sledovaných předmětů na základní škole hodnocena stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy má velice podrobně zpracovanou koncepci na období let 1998-2002. V jejím rámci jsou určeny hlavní cíle a priority v oblasti materiálně technického zabezpečení, výchovně vzdělávacího procesu, řízení, kontroly, hodnocení a ekonomiky školy. Na tvorbě koncepce se podíleli kromě ředitele školy i další pedagogové svými připomínkami. Ředitel při tvorbě koncepce vycházel z analýzy současného stavu a rozboru hlavních problémů. Koncepce byla projednána se zřizovatelem a prokazatelně rovněž v pedagogické radě školy.

Na koncepci navazuje Celoroční rámcový plán školy na školní rok 2000-2001. Zahrnuje všechny podstatné oblasti činnosti školy a byl rovněž prokazatelně projednán v pedagogické radě. Při jeho přípravě ředitel vycházel především z Výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 1999-2000, Souboru pedagogicko – organizačních opatření pro školní rok 2000-2001

a podnětů jednotlivých učitelů. Celoroční plán obsahuje zejména organizační a administrativní úkoly školy, plán materiálního zabezpečení, přehled metodických orgánů školy a jejich vedoucích, výčet začínajících a uvádějících učitelů, správců tříd a kabinetů, úvazků učitelů. Jeho součástí je rovněž plán práce výchovného poradce, plán lyžařského zájezdu a plán školních výletů. Roční plán práce je rozpracováván do aktualizovaných měsíčních plánů. S organizací školního roku jsou seznamováni rovněž zákonní zástupci žáků. Cíle stanovené v koncepci i plánech jsou reálné a jsou plněny.

Škola využívá stručný plán protidrogové prevence. Plány metodického sdružení a předmětových komisí nejsou zpracovávány. Jejich práce je operativně zaměřována na aktuální metodické, pedagogické a organizační problémy. Náměty vycházející z práce metodického sdružení a předmětových komisí jsou do plánů zahrnovány.

Všichni učitelé mají jednotnou formou zpracované funkční tematické plány. Výuka na škole probíhá podle schváleného učebního plánu Základní škola, čj. 16 847/96-2. Výjimečně kvalitně má škola rozpracovanou do plánů jednotlivých předmětů problematiku ochrany člověka za mimořádných situací. K dispozici je rovněž plán výuky dopravní výchovy. Roční plán práce školní družiny je rozpracováván do podrobnějších týdenních plánů.

Celkově je plánování pojato jako ucelený funkční systém, plně umožňující kvalitní práci školy. Jako volitelné předměty jsou vyučovány cvičení z matematiky, cvičení z českého jazyka a sportovní činnosti. Nepovinné předměty na škole učeny nejsou. Celkem 365 žáků školy se účastní zájmové činnosti pořádané místním domem dětí a mládeže. Škola tuto činnost doplňuje zřízením zdravotnického kroužku.

Ve škole pracuje devět proškolených asistentek pro reedukaci žáků se specifickými poruchami učení. Proškolenou asistentkou je rovněž zástupkyně ředitele. Seznam žáků se specifickými poruchami učení je průběžně aktualizován. Jedná se většinou o dyslektické žáky, ale i o žáky s kombinovaným postižením. Celkem je na škole 82 dětí se specifickými poruchami učení. Pro každého je zpracován individuální plán, obsahující pedagogickou diagnózu, metody a formy práce, výčet pomůcek a úlevy při vyučování. Se 42 z nich pracují asistentky v malých skupinách, kde je zabezpečena intenzivní reedukace. Ostatním je věnována individuální péče v rámci výuky. Všichni žáci mají ke katalogovým listům přiloženy dohody mezi ředitelstvím základní školy a zákonnými zástupci žáka, podepsané ředitelem školy, třídním učitelem a zákonným zástupcem.

Oblast plánování je hodnocena jako vynikající.

Organizování

Škola má velmi kvalitně a odpovědně zpracovaný vnitřní řád, který zahrnuje organizaci vyučování, dobře zpracovaná práva žáků, pravidla chování žáků ve škole včetně bodu, upravujícího zacházení se školním majetkem, učebnicemi a školními potřebami, povinnosti pracovníků školy, povinnosti třídních učitelů, hygienické a bezpečnostní zásady. Jeho dodatkem jsou Pravidla používání mobilních telefonů. Vnitřní řád byl projednán v pedagogické radě školy.

Organizační schéma vypracováno není, organizační struktura školy je však jednoduchá, přehledná a umožňuje bezproblémové a účinné řízení školy. Jasně jsou stanoveny jak kompetence, tak rozdělení zásadních úkolů a povinností pracovníků. Rozdělení úkolů mezi ředitele a zástupkyni je logické a funkční. Ředitel se zaměřuje více na hospodaření a provoz školy, řešení zásadních problémů, kontrolu práce provozních a hospodářských pracovníků, bezpečnost a ochranu zdraví pracovníků a spolupráci s rodiči a orgány státní správy, zástupkyně řeší úkoly spojené s prací učitelů na prvním stupni, zpracovává rozvrh, organizačně a personálně zabezpečuje chod školy. Toto rozdělení není dogmatické, řadu úkolů zabezpečují oba členové vedení školy společně. Ředitel i jeho zástupkyně vzájemnou spoluprací hodnotí velmi pozitivně.

Škola vede veškerou předepsanou dokumentaci. Třídní knihy jsou vyplňovány většinou svědomitě. V třídních knihách ve čtvrtém a pátém ročníku není vyplňována kolonka psaní. Část záznamů má jen malou vypovídací hodnotu. V třídních výkazech a katalogových listech jsou ojediněle prováděny nestandardní opravy. Kniha úrazů je vedena.

Protokoly o komisionálních zkouškách jsou vyplňovány na předepsaných tiskopisech, termíny, složení komisí a ostatní náležitosti jsou v souladu s vyhláškou č. 291/1991 Sb., o základní škole. Rovněž veškerá dokumentace školní družiny je vedena. Plán výchovně vzdělávací činnosti školní družiny obsahuje hlavní úkoly a náplň činnosti rozdělené podle ročních období. Rozvrhy hodin jsou v souladu s učebním plánem, který škola využívá. Předepsané počty hodin výuky jednotlivým předmětům jsou splněny. Při sestavování rozvrhu byl ve všech případech dodržen maximální počet hodin vyučovaných v jednom sledu a jednom dni. Kontrolovaný vzorek vysvědčení odpovídal předpisům a doporučením MŠMT ČR.

Ve škole je ustaveno metodické sdružení učitelů prvního stupně a pět předmětových komisí pro učitele druhého stupně. V metodických orgánech jsou projednávány soutěže, připravované akce, metodické otázky a didaktické problémy. Učitelé zde uplatňují své nápady a náměty, které vedoucí metodických orgánů předkládají k posouzení vedení školy.

Informovanost pracovníků je zajišťována několika způsoby. Zásadní informace jsou obsaženy v měsíčních plánech práce, které jsou vyvěšovány ve všech čtyřech sborovnách. Důležité informace a úkoly jsou projednávány na pravidelně pořádaných pedagogických radách a příležitostně svolávaných provozních poradách. Zápisy z pedagogických rad i provozních porad jsou vedeny. Aktuální informace a problémy jsou řešeny bezprostředně osobním stykem. Ochrana osobních dat je zajištěna.

Při škole nepracuje rada rodičů ani rodičovské sdružení. Spolupráci se zákonnými zástupci žáků nehodnotí ředitel v současné době kladně. Pro rodiče jsou pořádány dvakrát ročně plenární schůze a dvakrát ročně třídní schůzky. Rodiče jsou však pasivní a zajímají se téměř výhradně o prospěch a chování vlastních dětí.

Pro veřejnost jsou pořádány pravidelně výstavky prací žáků. Svou činnost propaguje škola občasnými příspěvky do Zpravodaje města Hostinné. Nepravidelně jsou zařazovány pořady věnované škole do programu kabelové televize.

Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje všechny předepsané náležitosti - charakteristiku školy, vzdělávací program, přehled zájmové činnosti, výsledky žáků v soutěžích, statistické údaje o třídách, žácích a výsledcích hodnocení chování a prospěchu. Výroční zpráva má

odpovídající rozsah i strukturu a může sloužit jako přehledný zdroj sebehodnocení školy i pro informovanost širší nepedagogické veřejnosti. Kromě výroční zprávy zpracovává škola rovněž podrobné samostatné klasifikační přehledy.

Rozhodnutí vydávaná ředitelem školy jsou jednoznačná, konkrétní, adresná a včasná. Spolupráce se zřizovatelem je operativní a kvalitní, spolupráce s referátem školství Okresního úřadu má rovněž velmi solidní úroveň.

Organizační systém školy je propracovaný, zahrnuje veškeré náležitosti a je hodnocen jako velmi dobrý.

Vedení a motivování pracovníků

Aktuální problémy řeší ředitel školy a jeho zástupkyně v rámci každodenního osobního styku. Pedagogické rady a porady vedení se konají pravidelně, pracovní porady podle potřeby. Pedagogičtí pracovníci se při své činnosti řídí materiálem Organizace školního roku 2000/2001, který je součástí Rámcového plánu školy pro školní rok 2000/2001. Jednotliví pracovníci jsou pověřováni dílčími úkoly, jejich splnění průběžně oba vedoucí pracovníci kontrolují. Dále sledují i činnost metodického sdružení na prvním stupni školy a jednotlivých předmětových komisí druhého stupně. Vedení školy reaguje i na připomínky a podněty ze strany rodičů. Operativní řízení navazuje na kontrolní systém školy a plánování, jako celek je pružné a funkční. Vedoucí pracovníci uplatňují demokratický styl řízení.

Řada vyučujících se angažuje činností s žáky v rámci školy i mimo ni, z jejich vlastní iniciativy byly v letošním školním roce uskutečněny návštěvy divadel, ve spolupráci s Krkonošským národním parkem proběhl sběr odpadu a víkendový pobyt na Rýchorách s naučným programem. K dalším akcím patří sběr bylin a kaštanů, vypalování výrobků z hlíny, individuální práce se žáky v učebně výpočetní techniky, pořádání výtvarných i jiných soutěží, olympiád, připraven je i výlet do Itálie. Dva začínající učitelé mají přiděleny uvádějící zkušené pedagogy.

Hlavními cíli ředitele školy (stanoveny i v Koncepti rozvoje školy pro rok 1998/2002) nadále zůstávají zvyšování počtu kvalifikovaných vyučujících a stabilizace pedagogického personálu, zajistit aprobovanou výuku (zejména pro výchovné předměty). Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků je vedením školy věnována velká pozornost, snahu o odborný růst a další vzdělávání považují vedoucí pracovníci za prioritu při hodnocení pracovníků. Vyučující si volí dle nabídky akreditovaných center dalšího vzdělávání. V letošním školním roce byly navštíveny semináře z českého jazyka, praktické rétoriky, dokumentace školy, práce školní družiny atd.

Pracovní výsledky všech zaměstnanců školy jsou průběžně hodnoceny a oceňovány. Stanovená hodnotící kritéria v dokumentech Zařazování pedagogických pracovníků, kteří nesplňují kvalifikační předpoklady, Kritéria pro hodnocení práce třídního učitele a Kritéria pro přiznání osobního příplatku pedagogickým pracovníkům, zahrnují kvalitu výchovné a vzdělávací práce, účast na dlouhodobé formě celoživotního vzdělávání, aktivitu v oblasti materiálního zabezpečení výuky (zlepšování prostředí školy, výzdoba třídy, školy, kvalita vedení pedagogické dokumentace apod.). S kritérii hodnocení byli všichni pracovníci prokazatelně seznámeni.

Zdrojem pro sebehodnocení školy jsou výsledky jednání pedagogické rady, záznamy z kontrolní činnosti vedení školy a výsledky žáků při přijímacím řízení na střední školy. Souhrn těchto informací a jejich analýza je součástí výroční zprávy.

Celkově je oblast vedení a motivování pracovníků hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

System vnitřní kontroly využívá výsledků jednání pravidelných porad vedení, konaných každý týden, jednání pedagogické rady pětkrát ve školním roce, plánovaných pracovních porad, které se konají čtyřikrát ročně, případně mimořádně podle potřeby. Dále slouží vedení školy jako podklad pro následnou kontrolu a analýzu informační schůzky třídních učitelů před pedagogickými poradami a před schůzkami s rodiči.

Kontrolu pedagogické dokumentace provádí ředitel školy a jeho zástupce v pravidelných termínech a podle stanoveného plánu. Třídní výkazy a katalogové listy koncem září vždy po klasifikačním období. Třídní knihy kontroluje zástupce ředitele školy každé dva měsíce. Činnost předmětových komisí a metodických orgánů sleduje ředitel školy buď osobně nebo kontrolou zápisů ze schůzek. O práci výchovného poradce má ředitel školy přehled vzhledem k pravidelným poradám vedení, práci třídních učitelů kontroluje osobně.

V kontrole hospodaření školy se ředitel školy opírá o měsíční hlášení ekonomky o čerpání finančních prostředků přidělených školským úřadem a zřizovatelem. Provozní zaměstnanci mají stanovené úkoly a kompetence. Výsledky kontrol jsou analyzovány na pravidelných měsíčních poradách a projednávány ředitelem a jeho zástupcem osobně. V případě potřeby jsou přijímána opatření k nápravě v souladu s příslušnými předpisy.

Plán hospitační činnosti sestaven není, pro nevhodné rozmístění školních budov a obtížné rozvrhové podmínky se v minulosti nedařilo plnit. V době inspekce byly zaznamenány v třídních knihách celkem asi 15 hospitací za uplynulé období školního roku. Krátkodobé vstupy do hodin ředitel neviduje. Záznamy o provedených hospitacích jsou vedeny na zvláštních tiskopisech, učitelé jsou s jejich výsledkem a závěry seznámeni.

K zjišťování výsledků výuky škola provádí výstupní testy z matematiky a českého jazyka pro žáky šestého až devátého ročníku. Ty jsou potom porovnávány s klasifikací učitelů. Ředitel školy provádí průběžnou kontrolu znalostí žáků při častém zastupování nepřítomných pedagogů. Dobrým ukazatelem kvality práce učitelů jsou příznivé výsledky přijímacího řízení na střední školy a víceletá gymnázia.

Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je vzhledem k podmínkám školy na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita, rozsah a funkčnost řízení je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu Trutnov o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. POO/99, ze dne 12. 8. 1999,
- Výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000,
- Organizace školního roku 2000/2001 (součást Rámcového plánu školy 2000/2001),
- Koncepce rozvoje školy v období let 1998-2002, datovaná srpen 1998,
- Celoroční rámcový plán školy na školní rok 2000/2001,
- Učební plán základní školy pro školní rok 2000-2001,
- Kniha úrazů, vedená od 15. 9. 1998,

- Zařazování pedagogických pracovníků, kteří nespĺňují kvalifikační předpoklady, Hostinné 1. 1. 2001,
- Kritéria pro hodnocení práce třídního učitele, v Hostinném 26. 8. 2000,
- Kritéria pro přiznání osobního příplatku pedagogickým pracovníkům, v Hostinném 26. 8. 2000,
- Program protidrogové prevence v Základní škole K Klíče Hostinné ve školním roce 2000/2001, ze dne 30. 8. 2000,
- Plán práce na měsíc květen 2001,
- Vnitřní řád školy, ze dne 31. 8. 1999 s dodatkem Pravidla používání mobilních telefonů, ze dne 15. 9. 2000,
- Výchovný plán pro školní družinu při ZŠ K. Klíče Hostinné pro školní rok 2000/2001,
- Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní rok 2000/2001,
- rozvrhy hodin a přestávek pro školní rok 2000/2001,
- třídní knihy, vedené ve školním roce 2000/2001,
- třídní výkazy a katalogové listy,
- vysvědčení žáků za první pololetí školního roku 2000/2001,
- měsíční plány pro školní rok 2000/2001,
- personální dokumentace vyučujících ve školním roce 2000/2001,
- seznamy žáků ve školním roce 1999-2000 a 2000-2001,
- seznam žáků s vývojovými poruchami na školní rok 2000-2001,
- tematické plány vyučujících ve školním roce 2000/2001,
- zápisy z předmětové komise II. stupně (český jazyk, dějepis, občanská výchova, rodinná výchova),
- zápisy ze schůzí metodických orgánů školy, konaných ve školním roce 2000/2001,
- zápisy z provozních porad a pedagogických rad, vedené od 25. 8. 1998,
- protokoly o komisionálních zkouškách pěti žáků šestého a sedmého ročníku, vykonaných z fyziky, matematiky a českého jazyka ve školním roce 1999-2000,
- klasifikační přehledy za školní roky 1998-1999, 1999-2000 a první pololetí 2000-2001,
- slohové práce a kontrolní diktáty vybraných tříd šestého až devátého ročníku ve školním roce 2000/2001,
- čtvrtletní práce z matematiky ve školním roce 2000/2001,
- protokoly z laboratorních prací z chemie a přírodopisu, konaných ve školním roce 2000/2001,
- individuální plány pro výuku žáků s vývojovými poruchami učení ve školním roce 2000/2001,
- dohody mezi ředitelstvem Základní školy Karla Klíče v Hostinném a zákonnými zástupci dětí s vývojovými poruchami učení, platných ve školním roce 2000/2001,
- podkladová inspekční dokumentace.

ZÁVĚR

Na základě uskutečněných hospitací, kontroly povinné dokumentace a dalších zjištění jsou personální, materiální a psychohygienické podmínky výuky hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Celkově je úroveň vzdělávání sledovaných předmětů hodnocena jako velmi dobrá. Oblast řízení je inspekcí hodnocena jako velmi dobrá.

Základní škola Karla Klíče v Hostinném plní svoji výchovně vzdělávací funkci a je celkově hodnocena stupněm velmi dobrý.

Pozitiva:

- systematické plánování a organizování činnosti školy,
- kvalitní vnitřní řád školy se zpracovanými právy žáků,
- pozitivní atmosféra ve sledovaných hodinách,
- vytváření příjemného pracovního prostředí v hodinách chemie a přírodopisu.

Negativa:

- malý počet provedených hospitací u začínajících a nekvalifikovaných učitelů,
- nesplnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících předmětů český jazyk a výtvarná výchova na druhém stupni a učitelů některých tříd čtvrtého a pátého ročníku,
- převažující stereotypnost učebních činností, malé využití zábavných a tvořivých forem práce v hodinách českého jazyka.

Doporučení:

- ve větší míře zařazovat do výuky moderní vyučovací metody,
- střídáním rozmanitých učebních činností probouzet zájem žáků a zvyšovat jejich motivaci,
- sjednotit požadavky na úpravu sešitů a vedení poznámek, jejich kontrolu provádět pravidelně s důslednou opravou všech nedostatků,
- v závěru hodin důsledně provádět shrnutí učiva a hodnocení práce žáků,
- zvýšit metodickou pomoc začínajícím a nekvalifikovaným učitelům,
- zlepšit spolupráci školy s rodiči.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Baštář	
Členové týmu	Mgr. Martina Bělková	
	PaedDr. Antonín Kačírek	
	PaedDr. Markéta Stuchlíková	

V Náchodě dne 19. června 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....

Razítko

Ředitel školy	Podpis
----------------------	---------------

Mgr. Karel Hazdra

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	4. července 2001	093 247/01-5073
Zřizovatel:	4. července 2001	093 248/01-5073

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	---